

PLATFORMA

za učešće ministra odbrane Dragana Krapovića na sastanku ministara odbrane zemalja članica i posmatrača Američko – jadranske povelje (A5), u Skoplju, R. S. Makedonija

15. i 16. novembar 2023. godine

Ministar odbrane Dragan Krapović učestvovaće, na poziv ministarke odbrane Republike Sjeverne Makedonije Slavjanke Petrovske, na sastanku ministara odbrane zemalja članica i posmatrača Američko - jadranske povelje (A-5), koji se održava 15. i 16. novembra 2023. godine, u Skoplju, R. S. Makedonija, a u okviru makedonskog predsjedavanja A5 inicijativom.

Američko-jadransku povelju, 2003. godine, osnovale su Republika Albanija, Republika Hrvatska, Republika Makedonija i SAD kako bi se pomoglo državama aspirantima da se pridruže NATO-u. Zemlje članice A5 su: Republika Albanija, Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Republika Hrvatska, Republika Sjeverna Makedonija, Sjedinjene Američke Države (vodeća nacija), a posmatrači: Republika Kosovo, Republika Srbija i Republika Slovenija (učestvuje po pozivu).

Ministarski sastanak će biti prilika da se razmotre budući modaliteti razvoja regionalne saradnje zemalja članica i posmatrača A5 u domenu odbrane, da se razgovara o perspektivi Američko – jadranske povelje (A-5), zajedničkom doprinosu NATO misijama, sa fokusom na mogućnost zajedničkog učešća u međunarodnim misijama i operacijama.

Na ministarskom sastanku biće usvojena i potpisana **Zajednička izjava** ministara odbrane članica Američko - jadranske povelje (A-5), kojom se preciziraju budući ciljevi u funkcionisanju ove inicijative, kao i prioriteti buduće saradnje. Takođe, Izjavom se potvrđuje dalja posvećenost članica i posmatrača budućem radu A5 inicijative, kao i iskazuje odlučnost da se zajedničkim naporima unaprjeđuje odbrambena regionalna saradnja, čime će se doprinijeti i jačanju mira i globalne stabilnosti.

Na marginama sastanka ministara odbrane zemalja članica i posmatrača Američko - jadranske povelje (A-5), ministar Krapović održaće bilateralne sastanke sa pomoćnicom sekretara odbrane Sjedinjenih Američkih Država za međunarodne bezbjednosne poslove Celeste Wallander i domaćinom ministarskog sastanka A5, ministarkom odbrane R.S. Makedonije Slavjankom Petrovskom.

STAVOVI KOJE ĆE ZASTUPATI DELEGACIJA MINISTARSTVA ODBRANE CRNE GORE

Tokom posjete Skoplju, ministar odbrane Krapović će podsjetiti na značaj koji Američko - jadranska povelja (A-5) ima za region, kao i na ciljeve koji se realizuju u okviru ove inicijative, a to su unaprjeđenje razvoja i jačanje bezbjednosti u regionu Zapadnog Balkana, intenziviranje saradnje među zemljama regiona i pružanje podsticaja zemljama u tranziciji ka integracionim procesima i približavanju Evropskoj uniji. Istaći će zadovoljstvo zbog prilike da se razmijene stavovi o perspektivi A5, sa posebnim osvrtom na buduće projekte i modele saradnje, što predstavlja značajan doprinos u jačanju nacionalnih odbrambenih kapaciteta, kao i benefit u rješavanju aktuelnih bezbjednosnih i političkih izazova.

Ukazujući na veoma jake regionalne i bilateralne veze medju članicama i posmatračima A5, on će iskazati uvjerenje da će razgovori tokom ministarskog sastanka u Skoplju, ojačati namjeru članica i posmatrača da se dodatno unaprijede dobrosusjedski odnosi, kao i učvrsti povjerenje i spremnost da se zajedničkim naporima doprinese globalnom miru i stabilnosti. U tom smislu, ministar Krapović će se osvrnuti na značaj zajedničkog učešća u ISAF misiji, koji je bio jedan od prvih projekata u okviru A5, a koji je relizovan od septembra 2011 – marta 2013, a podrazumijevao je školovanje i obuku vojne policije Avganistanske nacionalne armije. Podsjetiće da je ovo angažovanje značajno doprinijelo razvoju saradnje u regionu, a da je često, u međunarodnim krugovima, navodjeno kao primjer dobro-susjedskih odnosa i regionalne saradnje. Takodje je, kao primjer nastavka doprinosa u okviru A5 inicijative, iskazao zadovoljstvo zbog zajedničkog učešća pripadnika vojski zemalja članica A5, 2015. godine, u okviru misije Odlučna podrška, u Avganistanu, gdje su pripadnici kontigenta, kako će navesti, pokazali visok nivo profesionalizma i posvećenosti.

Ukazaće na nužnost promovisanja saradnje u okviru regionalnih centara za obuku, kao i na značaj učešća na zajedničkim vježbama u cilju unaprjeđenja interoperabilnosti odbrambenih kapaciteta zemalja članica.

Podsjećajući da je Crna Gora do sada predsjedavala četiri puta A-5 inicijativom, poslednji put 2022. godine, kao i da je Akcioni plan crnogorskog predsjedavanja sadržao 16 aktivnosti, koje su u potpunosti realizovane, posebno će istaći zadovoljstvo činjenicom da je tokom svog prošlogodišnjeg predsjedavanja, Crna Gora bila nosilac izrade Koncepta za revitalizaciju Američko-jadranske Povelje (A5), koji je sačinjen sa vizijom osavremenjivanja funkcionisanja A5, kao i očuvanja leaderske i uloge kotributora stabilnosti u regionu Zapadnog Balkana i šire. Dodaće da se Koncept smatra jednim od najznačajnijih doprinosa budućem radu Povelje, te će stoga istaći doprinos R.S. Makedonije, koja je tokom predsjedavanja uspješno

započela njegovu primjenu. Krapović će podsjetiti da Koncept definiše neke od ključnih ciljeva kao što su: udruženo djelovanje na zajedničkim ključnim NATO ciljevima sposobnosti za saveznike, podršku NATO partnerima i aspirantima u postizanju partnerskih ciljeva ili veće interoperabilnosti/saradnje i jačanje individualnih i kolektivnih vojnih kapaciteta za sajber bezbjednost i povećanje otpornosti na sajber prijetnje.

Krapović će saopštiti da se Crna Gora čvrsto zalaže za promociju evropskih i evroatlanskih vrijednosti, te će stoga potvrditi punu spremnost Crne Gore da sa članicama A5 inicijative dijeli iste demokratske vrijednosti i razmijeni iskustva stečena u procesu pristupanja članstvu u NATO, posebno naglašavajući čvrstu opredijeljenost Crne Gore ka EU integracionom procesu. On će istaći kako je članstvo Crne Gore u NATO-u doprinijelo jačanju bezbjednosti cjelokupnog regiona, čime se šalje poruka da su demokratske i proevropske vrijednosti ipak dominantne na Zapadnom Balkanu.

Imajući u vidu aktivno učešće Ministarstva odbrane Crne Gore u regionalnim inicijativama, kao i značaj koji regionalna saradnja predstavlja za stabilnost i prosperitet Crne Gore, ministar odbrane Krapović će istaći da je Crna Gora izuzetno posvećena multilateralizmu, te da je ovaj vid saradnje od velikog značaja kako za unaprjeđenje bilateralnih odnosa država regiona, tako i za prosperitet cjelokupnog Zapadnog Balkana. On će iznijeti stav da se samo izgradnjom kvalitetnih i stabilnih odnosa, saradnjom kroz regionalne inicijative i njegovanjem dobrosusjedskih odnosa može adekvatno odgovoriti na savremene bezbjednosne izazove sa kojima se suočava kako region tako i cijela međunarodna zajednica.

Na sastanku će se diskutovati i o aktuelnim regionalnim i međunarodnim bezbjednosnim izazovima, a sve u cilju razmatranja modaliteta buduće saradnje i pružanja zajedničkog doprinosa regionalnoj bezbjednosti i stabilnosti.

SASTAV DELEGACIJE I TROŠKOVI:

Delegaciju Ministarstva odbrane predvođiće Dragan Krapović, ministar odbrane, a u njenom sastavu će biti:

- general - major Rajko Pešić, generalni direktor Direktorata za politiku odbrane;
- Žana Špadijer, načelnica Direkcije za međunarodnu saradnju.

Organizator snosi troškove smještaja i ishrane za format delegacije (1+2) dok Ministarstvo odbrane Crne Gore snosi ostale troškove.